

MONITOR KOREAŃSKI

MARZEC 2019

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Beczkowska.

MONITOR KOREAŃSKI

MARZEC 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1 marca: pokój na Półwyspie Koreańskim był motywem przewodnim obchodów setnej rocznicy Ruchu Pierwszego Marca. W Korei Południowej obchodzono setną rocznicę niepodległościowych demonstracji przeciwko Japonii. Z tej okazji ponad cztery tysiące osób otrzymało od Prezydenta ułaskawienie. Ponadto w całym kraju zorganizowano pokojowe demonstracje oraz imprezy muzyczne. Rząd szczególnie nacisk położył na uhonorowanie uczestników ruchu. Prezydent Moon Jae-in odwiedził groby bohaterów narodowych walczących o niepodległość Korei. Medalem Republiki Korei została odznaczona pośmiertnie Yu Gwan-sun, która została aresztowana za udział w protestach w wieku zaledwie 16 lat. W przemówieniu w trakcie obchodów rocznicy Prezydent Moon Jae-in podkreślał znaczenie pojednania między obiema Koreami.

5 marca: Ministerstwo Środowiska ma monitorować wdrażanie środków zapobiegających wzrostowi zanieczyszczenia powietrza. Prezydent Moon Jae-in oraz Minister Środowiska Cho Myung-rae uczestniczyli w pilnym posiedzeniu dotyczącym walki z zanieczyszczeniami powietrza. Minister Cho zapewnił, że rząd zamierza podjąć wszelkie możliwe środki w celu zmniejszenia zanieczyszczenia. Oprócz środków długofalowych, takich jak zmniejszanie liczby samochodów na drogach czy ograniczanie produkcji energii z węgla, Ministerstwo wyraziło gotowość wprowadzania środków nadzwyczajnych w obliczu nasilającego się zanieczyszczenia. Natomiast Prezydent wezwał Ministerstwo Środowiska do aktywnej współpracy ze wszystkimi ministerstwami i agencjami rządowymi. Ponadto rząd ma wypracować możliwe środki

**Seul chce
szybkiego
wznowienia
negocjacji z
Pjongjangiem**

W tym miesiącu rząd południowokoreański poszukiwał możliwości wznowienia dialogu między Waszyngtonem i Pjongjangiem po szczycie w Hanoi.

subsydiowania zakupu oczyszczaczy powietrza w placówkach publicznych, przede wszystkim w szkołach i przedszkolach.

8 marca: Prezydent Moon Jae-in nominował siedmiu nowych ministrów. Wśród nominowanych osób znalazł się dyrektor Koreańskiego Instytutu na rzecz Zjednoczenia Kim Yeon-chul, który ma zastąpić obecnego Ministra ds. Zjednoczenia Cho Myoung-gyona. Zmiana ta ma nadać nowe tempo wdrażaniu międzykoreańskich projektów. Kim Yeon-chul jest znanym ekspertem do spraw międzykoreańskich. Profesor jeden z czołowych koreańskich uczelni KAIST Cho Dong-ho został nominowany jako nowy minister nauki, natomiast profesor Park Yang-woo (Chung-ang University) ma objąć urząd ministra kultury, sportu i turystyki. Zmiany personalne mają nastąpić także w ministerstwach Ziemi i Transportu, Spraw Wewnętrznych oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

10 – 16 marca: wizyta Prezydenta Moon Jae-ina w Brunei, Malezji i Kambodży. Prezydent Moon Jae-in spotkał się z przywódcami trzech państw członkowskich Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). W dniach 10-12 marca Prezydent Moon został przyjęty w Brunei przez Sułtana Hassanala Bolkiaha. Obie strony oprócz kwestii związanych z rozwojem dwustronnej współpracy, omówiły także możliwości wzmocnienia współpracy między Koreą a Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej. Brunei pełni obecnie funkcję koordynatora dialogu ASEAN-Korea. Następnie Prezydent Moon Jae-in udał się do Malezji, gdzie uczestniczył w spotkaniach z królem Tengku Abdullahem oraz premierem Mahathirem bin Mohamadem. Ponadto omówiono postępy poczynione w zakresie dwustronnej współpracy. Dyskutowano także na temat konkretnych rozwiązań, które będą miały wzmocnić relacje między obydwojma państwami, szczególnie w kontekście nadchodzącej 60. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych. Prezydent Moon Jae-in został przyjęty także w Kambodży, gdzie spotkał się z królem Norodomem Sihamoni oraz premierem Hun Senem. Obie strony wymieniły pomysły dotyczące możliwości rozwoju zrównoważonej współpracy dwustronnej oraz na płaszczyźnie ASEAN. W komunikacie Błękitnego Domu dotyczącym wizyt państwowych Prezydenta Moon Jae-ina podkreślono znaczenie Brunei, Malezji oraz Kambodży jako partnerów Korei Południowej przy realizacji Nowej Polityki Południowej. Polityka ta zakłada wzmocnienie relacji dyplomatycznych oraz gospodarczych Korei Południowej z innymi państwami niż najbliżsi partnerzy regionalni (Stany Zjednoczone, Japonia i Chiny).

12 marca: były Sekretarz Generalny ONZ został przewodniczącym nowej komisji do walki z zapyleniem powietrza. Prezydent Moon Jae-in przychylił się do prośby przewodniczącego partii Bareunmirae Sohn Kak-kyu, aby utworzyć państwową komisję, która będzie odpowiadać za walkę z zanieczyszczeniami

powietrza. Przewodniczącym komisji został były Sekretarz Generalny ONZ Ban Ki-moon. 21 marca Ban Ki-moon został zaproszony przez Prezydenta, aby omówić współpracę z Chinami w celu wprowadzenia wspólnych środków zapobiegawczych. Następnie organizacja planuje prowadzić rozmowy z kolejnymi państwami w regionie, których dotyczy ten problem.

14 marca: Tokio i Seul zgodziły się współpracować w kwestii roszczeń przymusowych robotników. Dyrektor generalny ds. Azji Północno-Wschodniej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Kim Yong-kil spotkał się ze swoim japońskim odpowiednikiem Kenjim Kanasugim w Seulu. Obie strony poszukiwały rozwiązania trwającego sporu wywołanego przez orzeczenia południowokoreańskiego Sądu Najwyższego, nakazującego japońskim firmom wypłacenie rekompensat koreańskim ofiarom pracy przymusowej podczas okupacji Półwyspu Koreańskiego w latach 1910-1945. W celu złagodzenia napięć odpowiednie departamenty ministerstw spraw zagranicznych mają zwiększyć współpracę. Spotkanie nie przyniosło jednak ostatecznego rozwiązania sporu. Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało także, że przygotowuje środki zaradcze na wypadek wprowadzenia zapowiedzianych wcześniej przez Tokio sankcji. Brak znaczących postępów w rozwiązaniu konfliktu między Tokio i Seulem może wymagać utworzenia komitetu mediacyjnego, w którym zasiądzie państwo trzecie (prawdopodobnie Stany Zjednoczone): kwestia ta nie została jednak szerzej omówiona.

18 marca: reforma systemu wyborczego została zbojkotowana przez opozycyjną Partię Wolność Korei. Partia Wolność Korei (LKP) zapowiedziała „wszechstronna walkę” z pozostałymi ugrupowaniami w celu zablokowania wprowadzenia reformy systemu wyborczego, która ma zwiększyć proporcjonalną liczbę przedstawicieli w okręgach wyborczych. Reforma ma także obniżyć wiek czynnego prawa wyborczego do 18 lat. Zaproponowane zmiany wyborcze działające na korzyść mniejszych partii zostały poparte przez rządzącą Demokratyczną Partię Korei (DPK) oraz mniejszościowe Bareunmirae, Partię na rzecz Demokracji i Pokoju (PDP) oraz Partię Sprawiedliwości. LKP nazwała planowaną reformę „niekonstytucyjną” i działającą na rzecz „lewicowców, którzy chcą przełamać równowagę” na scenie politycznej. Niedawno wybrany przewodniczący LKP Hwang Kyo-ahn określił działania obecnej administracji jako „zamach legislacyjny”, a sama administracja została przyrównana do „reżimu dyktatorskiego”. Hwang Kyo-ahn odniósł się nie tylko do reformy systemu wyborczego, ale także projektów dotyczących ustanowienia nowych organów kontrolujących wysoką rangą urzędników i tym samym zmniejszenia uprawnień obecnych organów śledczych. Większość członków Zgromadzenia Narodowego zgodziła się przyspieszyć prace nad ustawą, aby nowa reforma objęła wybory parlamentarne w 2020 roku.

21 marca: rządząca Demokratyczna Partia Korei wezwała do dalszego śledztwa w sprawie trzęsienia ziemi w Pohang. Zespół rządowych ekspertów zakończył roczne śledztwo w sprawie trzęsienia ziemi w Pohang w 2017 roku. Zgodnie z raportem końcowym jedno z największych trzęsień w Korei Południowej było spowodowane przez uruchomienie państwowej elektrowni geotermalnej. Organizacje społeczne zapowiedziały podjęcie kroków prawnych, żądając od państwa przyjęcia pełnej odpowiedzialności za katastrofę. W odpowiedzi rządząca Demokratyczna Partia Korei wskazała, że to poprzednie administracje są odpowiedzialne za wdrożenie projektu budowy elektrowni w Pohang. DPK wezwała do przeprowadzenia szczegółowego śledztwa, które miałyby objąć wszystkie instytucje i organy stojące za inicjacją i wdrożeniem projektu, w tym Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energetyki oraz państwowe firmy Korea Hydro and Nuclear Power i POSCO. DPK oświadczyła, że katastrofa w Phang był spowodowana „niekompetencją i słabym zarządzaniem przez poprzedni konserwatywny rząd”, i tym samym nie miała nic wspólnego z polityką energetyczną obecnej administracji.

21 marca: część środków na utrzymanie amerykańskich sił wojskowych stacjonujących w Korei Południowej została niewykorzystana. Przed południowokoreańskim Zgromadzeniem Narodowym został przedstawiony raport dotyczący współdzielenia kosztów utrzymania amerykańskich wojsk stacjonujących na terytorium Korei Południowej (USFK). Ze względu na silną presję Waszyngtonu, który chce zwiększyć wkład Seulu w budżet utrzymania USFK, Korea Południowa sporządziła raport, z którego wynika, że w 2018 roku ponad 1,18 miliarda dolarów amerykańskich zostało niewykorzystane. Ponadto Seul wyraził zaniepokojenie doniesieniami medialnymi, które wskazują, że administracja Donalda Trumpa rozważa przeniesienie środków z budżetu dwóch baz wojskowych w Seongnam i Kunsan na rzecz budowy muru na granicy z Meksykiem. Polityk rządzącej Partii Demokratycznej Korei (DPK) oświadczył, że celem współdzielenia kosztów stacjonowania USFK jest wzmocnienie sojuszu między Seulem i Waszyngtonem i środki te nie mogą zostać przeznaczone na budowę muru. DPK zapowiedziała podjęcie kroków zmierzających do ujawnienia rządowi Korei Południowej przez Waszyngton na co przeznaczone zostaną niewykorzystane środki. Obie strony wkrótce rozpoczną także negocjacje dotyczące podziału kosztów w przyszłym roku: obecne porozumienie w tej sprawie obejmuje okres jedynie roku, a nie jak wcześniej pięciu lat.

31 marca: nominacja na nowego ministra nauki została wycofana przez Prezydenta Moon Jae-ina. Podczas przesłuchania w parlamencie ujawniono, że nominowany Cho Dong-ho uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez jedno z tzw. drapieżnych wydawnictw otwartego dostępu, co w środowisku naukowym uchodzi za nieetyczne. Z tego powodu Prezydent Moon Jae-in zdecydował się na wycofanie nominacji Cho, uznając, że społeczeństwo może nie uznać go za

wiarygodnego ministra nauki. Byłby to pierwszy przypadek wycofania nominacji na ministra przez Prezydenta Moon Jae-ina. Natomiast kandydat na nowego ministra transportu Choi Jeong-ho sam zrezygnował z nominacji w obliczu oskarżeń o spekulacje nieruchomości.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1 marca: na lotnisku w Pradze przygotowano udogodnienia dla turystów z Korei Południowej. Od początku tego miesiąca obywatele Korei Południowej mogą korzystać z bramki e-Passport, która umożliwia automatyczną kontrolę imigracyjną. Korea Południowa jest pierwszym krajem spoza Unii Europejskiej, która może korzystać z tego systemu na czeskim lotnisku. Automatyczna kontrola imigracyjna ma przyciągnąć turystów i biznesmenów z Korei. Praga liczy, że dzięki udogodnieniom, w tym roku Czechy odwiedzi 420 tysięcy Koreańczyków.

5 marca: Ambasador Republiki Korei w Polsce spotkała się z litewskimi ministrami. Ambasador Sun Mira odwiedziła Litwę, gdzie uczestniczyła w spotkaniu z Ministrem Spraw Zagranicznych Linasem Linkevičiusem oraz Wiceministrem Rolnictwa Venantasem Gričiūnasem. Obie strony omówiły możliwości rozwoju i promocji współpracy gospodarczej. Dyskutowano także na temat zwiększenia wymiany ludzkiej między obydwojma państwami.

13 marca: członkowie parlamentarnego stowarzyszenia przyjaźni węgiersko-koreańskiej zostali zaproszeni przez Ambasadę Republiki Korei w Budapeszcie. Ambasador Choe Kyu-sik spotkał się z węgierskimi parlamentarzystami należącymi do stowarzyszenia przyjaźni węgiersko-koreańskiej. Obie strony omówiły wspólne plany ożywienia dwustronnej współpracy międzyparlamentarnej. Dyskutowano także na temat wydarzeń, które mają zostać zorganizowane z okazji obchodów 30. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych.

15 marca: rozwój relacji dyplomatycznych i gospodarczych z Koreą Południową znalazł się wśród priorytetów polskiej dyplomacji w 2019 roku. Minister Spraw Zagranicznych Jacek Czaputowicz wygłosił w Sejmie przemówienie, w którym zawarte były zadania polskiej polityki zagranicznej w tym roku. Wśród najważniejszych partnerów strategicznych Polski została wymieniona Korea Południowa, a także Chiny i Japonia. Minister zwrócił uwagę, że Polska tradycyjnie dużą wagę przywiązuje do relacji z Seulem. Dla Polski ważne są południowokoreańskie inwestycje. Korea jako największy inwestor azjatycki w Polsce przeznaczyła już ponad miliard dolarów amerykańskich na inwestycje

bezpośrednie. Ponadto Polska jako członek Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych bacznie obserwuje rozwój sytuacji na Półwyspie Koreańskim.

19 marca: południowokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych pomyliło regiony Europy. Ambasada Łotwy w Seulu zwróciła uwagę na błąd w oświadczeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Południowokoreańskie MSZ w mediach społecznościowych wydało komunikat dotyczący planów utworzenia placówki dyplomatycznej na Łotwie. W komunikacie MSZ zauważyło, że brak ambasady koreańskiej na Bałkanach utrudnia prowadzenie usług konsularnych dla Litwy, Łotwy i Estonii. Po zwróceniu uwagi na błąd, MSZ zmieniło w komunikacie region z Bałkanów na region bałtycki. Pomimo tego błędu Seul liczy, że utworzenie placówki dyplomatycznej na Łotwie przyczyni się do rozwoju relacji dyplomatycznych z państwami w regionie. Nie jest to pierwsza geograficzna „wpadka” koreańskiego MSZ: w zeszłym roku przy okazji wizyty Prezydenta Moon Jae-ina w Czechach, Ministerstwo w komunikatach podało nazwę „Czechosłowacja”.

19 marca: możliwości inwestycyjne na Słowacji zostały omówione przez Koreę Południową i Słowacką Izbę Handlu i Przemysłu. Ambasador Korei Południowej w Bratysławie Chung Byeong-hwa zaprosił przewodniczącego Słowackiej Izby Handlu i Przemysłu Petera Mihoka. Spotkanie miało na celu przedstawienie stronie koreańskiej warunków inwestycyjnych na Słowacji. Ponadto Peter Mihok zapoznał Ambasadora z działalnością Izby.

21 marca: współpraca na płaszczyźnie badawczo-rozwojowej oraz nowych technologii została zaproponowana Czechom przez Koreę Południową. Ambasador Mun Sung-hyun odwiedził europejską placówkę Koreańskiego Instytutu Nauki i Technologii (KIST) w Niemczech, aby omówić możliwości rozszerzenia współpracy z Czechami na płaszczyźnie badawczo-rozwojowej. Ambasador poszukiwał możliwości rozszerzenia obecnej współpracy z Czechami o nowe sektory przy wykorzystaniu doświadczenia KIST w tworzeniu międzynarodowych sieci badawczo-rozwojowych.

22 marca: możliwości rozwoju współpracy dwustronnej zostały omówione przez Słowację i Koreę Południową. Ambasador Republiki Korei w Bratysławie Chung Byeong-hwa został zaproszony przez słowackie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Ambasador spotkał się z dyrektorem generalną Departamentu Prawa Międzynarodowego w MSZ Barbarą Illkową. Obie strony omówiły kwestie związane z prawem międzynarodowym i działalnością konsularną Republiki Korei na terytorium Słowacji. Następnie Ambasador uczestniczył w spotkaniu z Wiceministrem Spraw Zagranicznych Marianem Jakubocy. Podczas spotkania omówiono możliwości zwiększenia współpracy i wymiany między obydwojoma państwami.

23 marca: w Warszawie odbył się koncert przyjaźni koreańsko-polskiej. Koncert został zorganizowany z okazji setnej rocznicy Ruchu Pierwszego Marca oraz dwustolecia urodzin kompozytora Stanisława Moniuszko. Wśród zaproszonych gości była Ambasador Republiki Korei w Polsce Sun Mira, a samo wydarzenie zostało współorganizowane przez Centrum Kultury Korei w Warszawie.

24 marca: koreańska firma KET zakupiła nieruchomość w zabrzańskej strefie ekonomicznej. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna rozstrzygnęła przetarg na sprzedaż działki w zabrzańskej strefie ekonomicznej. Zwycięską ofertę złożyła firma Korea Electric Terminal (KET), która zamierza w Polsce wybudować fabrykę elektronicznych komponentów do samochodów elektrycznych. Całość inwestycji szacuje się na 88 milionów złotych, a zakład ma zatrudniać około 250 osób.

27 marca: koreańska firma SK Innovation zainwestuje w Polsce blisko 1,5 miliarda złotych. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na samochody elektryczne, południowokoreańska firma SK Innovation zamierza wybudować w Polsce fabrykę separatorów do baterii samochodowych. Fabryka ma powstać na Śląsku za kwotę blisko 1,5 miliarda złotych i rozpocząć produkcję w 2021 roku. Południowokoreańska firma niedawno otworzyła podobną fabrykę w Chinach, a teraz zamierza rozszerzyć produkcję na Europę.

28 marca: były Ambasador Węgier został odznaczony koreańskim Orderem Zasługi. W Ambasadzie Republiki Korei w Budapeszcie odbyła się ceremonia uhonorowania byłego Ambasadora Węgier Gabora Csaby Orderem Zasługi. Odznaczenie zostało wręczone Gaborowi Csabie przez Ambasadora Republiki Korei Choe Kyu-sika.

29 marca: omówienie kwestii związanych z bezpieczeństwem było jednym z celów wizyty wiceszefa polskiego MSZ w Korei Południowej. Wiceminister Spraw Zagranicznych Maciej Lang spotkał się w Seulu z koreańskim Wiceministrem ds. Zjednoczenia Chun Hae-sunem. Obie strony omówiły aktualną sytuację bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim oraz postępy negocjacji denuklearyzacyjnych. Innym tematem spotkania był rozwój współpracy międzykoreańskiej. Strona polska podkreśliła znaczenie partnerstwa strategicznego z Koreą Południową. Rozmowy na temat możliwości zapewnienia trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim przy wsparciu Polski były kontynuowane podczas spotkań wiceszefa polskiego MSZ z Wiceministrem Spraw Zagranicznych Yoon Soong-gu, sekretarzem Prezydenta Republiki Korei ds. polityki zagranicznej Park Chul-minem oraz wiceprezesem stowarzyszenia Korea Industrial Technology Association. Wiceminister Maciej Lang odwiedził także strefę zdemilitaryzowaną oraz spotkał się z żołnierzami Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych w Korei.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

4 marca: Rada Bezpieczeństwa ONZ wyraziła zgodę na dostarczenie do KRLD niezbędnego wyposażenia dla wideokonferencji rozdzielonych rodzin. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych przyznała zwolnienie z sankcji, które umożliwi wysłanie przez Seul odpowiedniego wyposażenia do zorganizowania wideokonferencji dla rozdzielonych rodzin. Umożliwienie wymiany wiadomości poprzez wideokonferencje było jednym z postanowień trzeciego szczytu międzykoreańskiego między Kim Jong-unem i Moon Jae-inem.

10 marca: Seul obserwował wybory parlamentarne w KRLD. Południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia dokonało analizy wyborów do Najwyższego Zgromadzenia Ludowego KRLD. Na uwagę zasługuje brak przewodniczącego Kim Jong-una na listach wyborczych. Zdarzyło się tak po raz pierwszy od utworzenia Koreańskiej Republiki Ludowo Demokratycznej. Północnokoreański dyplomata, który zbiegł do Korei Południowej Thae Yong-ho zwrócił uwagę, że od początku roku KRLD zaczęła promować idee państwowości i brak przywódcy na listach wyborczych do Zgromadzenia może wskazywać na planowane zmiany w konstytucji, które jasno określą kto jest przywódcą państwa. Obecnie Kim Jong-un obejmuje urząd przewodniczącego rządzącej Partii Pracy Korei oraz naczelnego dowódcy Koreańskiej Armii Ludowej. Natomiast Kim Yong-nam jako przewodniczący Prezydium Najwyższego Zgromadzenia Ludowego wykonuje protokólarnie funkcje głowy państwa. Zgodnie z obecnym kształtem konstytucji to Kim Yong-nam reprezentuje KRLD na zewnątrz państwa.

17 marca: Rada Bezpieczeństwa ONZ zarzuciła Korei Południowej naruszenie jednej z rezolucji. Panel ekspertów Organizacji Narodów Zjednoczonych uznał, że brak powiadomienia Rady Bezpieczeństwa o dostawie przez Koreę Południową produktów naftowych do Kaesong było naruszeniem rezolucji 2397. Ekspersi orzekli, że rezolucja ta zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do powiadomienia Komitetu ds. Sankcji Rady Bezpieczeństwa ONZ o jakimkolwiek transferze produktów naftowych do Korei Północnej. Natomiast strona południowokoreańska uznała, że sankcje nie zostały naruszone, gdyż dostarczone produkty służyły tylko i wyłącznie uruchomieniu biura łącznikowego w Kaesong. Tym samym nie była to dostawa, która miałaby przynieść KRLD korzyści gospodarcze.

20 marca: Korea Południowa wyraziła poparcie dla utrzymania sankcji wobec KRLD. Podczas sesji parlamentarnej Zgromadzenie Narodowe oraz ministrowie omówili kierunek polityki względem KRLD po szczycie Kim-Trump w Hanoi. Premier Lee Nak-yon wyraził poparcie dla stanowiska amerykańskiego: Korea Północna powinna podjąć konkretne kroki w kierunku weryfikowalnej

denuklearyzacji. Zdaniem Premiera KRLD nie była gotowa na propozycje Donalda Trumpa, co przyczyniło się do fiaska szczytu. Minister Spraw Zagranicznych Kang Kyung-wha oświadczyła, że Seul popiera utrzymanie międzynarodowych sankcji. Minister ds. Zjednoczenia Cho Myung-gyun odniósł się do raportu eksperckiego Organizacji Narodów Zjednoczonych, który zarzucił Korei Południowej naruszenie sankcji. Minister zapewnił, że Seul zamierza być „bardziej ostrożny” w realizacji międzykoreańskich projektów, aby nie doszło do kolejnych nieporozumień z ONZ dotyczących interpretacji sankcji. Jednocześnie Cho Myung-gyun zapowiedział wznowienie prac nad wdrażaniem międzykoreańskich projektów. Natomiast partie opozycyjne skrytykowały administrację Prezydenta Moon Jae-ina za bycie „zbyt pasywną” i nie podjęcie natychmiastowych działań jako mediator, w przeciwieństwie do zeszłorocznych kryzysów w relacjach między Waszyngtonem i Pjongjangiem.

21 marca: Ministerstwo ds. Zjednoczenia zapowiedziało rewizję przepisów prawnych dotyczących relacji z KRLD. Południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia opublikowało Białą Księgę, w której podkreślono międzykoreańskie pojednanie oraz inicjatywy zaproponowane przez Prezydenta Moon Jae-ina oraz Przewodniczącego Kim Jong-una w trakcie ubiegłorocznych szczytów. Dokument opublikowany przez Ministerstwo dotyczy możliwości zjednoczenia. Wraz z jego publikacją ogłoszono rewizję przepisów prawnych dotyczących Korei Północnej. Zdaniem Ministerstwa należy zrewidować istniejące ustawy pod kątem obecnych zmian w relacjach międzykoreańskich. Ponadto Ministerstwo zamierza dążyć do szybkiej ratyfikacji deklaracji z Panmundżom, która ma wyznaczyć kierunek rewizji ustaw.

22 marca: północnokoreańscy urzędnicy zostali wycofani z biura łącznikowego w Kaesong. Południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia potwierdziło, że zostało wcześniej poinformowane o decyzji Pjongjangu dotyczącej wycofania personelu ze wspólnego biura łącznikowego w Kaesong. Pjongjang nie podał jednak powodów tej decyzji. Wiceminister ds. Zjednoczenia Chun Hae-sung zapewnił, że południowokoreański personel będzie nadal pracować w biurze bez zmian, a strona północnokoreańska nie wprowadziła zakazu wstępu południowokoreańskim urzędnikom do miasta Kaesong. Seul wyraził ubolewanie nad decyzją Pjongjangu i zaapelował o jak najszybszy powrót północnokoreańskiego personelu do biura łącznikowego. W związku z tym wydarzeniem w Błękitnym Domu zwołano nadzwyczajne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Narodowego, której przewodniczył doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa Chung Eui-yong. Szczegóły dotyczące przebiegu posiedzenia nie zostały upublicznione. Decyzja o wycofaniu personelu z biura łącznikowego w Kaesong może być połączona z groźbą wprowadzenia dodatkowych sankcji przez Waszyngton. Następnego dnia za pomocą mediów społecznościowych prezydent

Donald Trump ogłosił, że Biały Dom nie zamierza wprowadzać dodatkowych sankcji.

22 marca: Korea Południowa wstrzymała się z decyzją w sprawie inspekcji fabryk w obszarze przemysłowym Kaesong. Rząd wstrzymał się z podjęciem decyzji w sprawie prośby grupy przedsiębiorców, którzy chcieli uzyskać zezwolenie na przeprowadzenie inspekcji swoich fabryk w obszarze przemysłowym w Kaesong. Była to już ósma próba uzyskania zezwolenia podjęta przed przedsiębiorców od zamknięcia kompleksu w 2016 roku. Jednocześnie Ministerstwo ds. Zjednoczenia kilka dni wcześniej (18 marca) poinformowało o przygotowaniach do wznowienia dwóch projektów gospodarczych w Koreą Północną, okręgu przemysłowego oraz programu wycieczek zamkniętego w 2008 roku po śmiertelnym postrzeleniu turysty przez północnokoreańskiego żołnierza. Ministerstwo poszukuje możliwości wznowienia tych projektów bez obawy o możliwość naruszenia międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang.

22 marca: Seul wyszedł z inicjatywą przeprowadzenia dialogu wojskowego z Pjongjangiem. Południowokoreańskie Ministerstwo Obrony zaproponowało przeprowadzenie rozmów w sprawie kontynuowania wdrażania dwustronnego porozumienia wojskowego, podpisanego we wrześniu ubiegłego roku. Korea Północna nie odpowiedziała na propozycję. Obie Koree rozpoczęły już wdrażanie postanowień porozumienia, w tym rozbrajanie strefy zdemilitaryzowanej czy likwidacja posterunków granicznych. Jednak w tym roku nastąpiło spowolnienie realizowania wspólnych międzykoreańskich projektów, co może wynikać z braku postępów w dialogu na linii Pjongjang-Waszyngton. Seul wyraził zaniepokojenie możliwością wycofania się Pjongjangu z wcześniej zaakceptowanych projektów wydobywania szczątków ofiar wojny koreańskiej, zezwolenia statkom cywilnym na korzystanie z ujścia rzeki Han czy utworzenia międzykoreańskiego komitetu wojskowego i ustanowienie bezpośrednich linii komunikacyjnych.

25 marca: północnokoreański personel powrócił do biura łącznikowego w Kaesong. Południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia potwierdziło powrót części północnokoreańskiego personelu do biura łącznikowego. Według Ministerstwa urzędnicy od razu podjęli swoje codzienne zadania, w tym poranne spotkanie z południowokoreańskim personelem. Strona północnokoreańska potwierdziła chęć dalszego kontynuowania wdrażania międzykoreańskich deklaracji, w tym działalności biura łącznikowego. W kolejnych dniach powrócił cały personel, umożliwiając regularną pracę biura. Cgoc Pjongjang nie podał powodu decyzji, południowokoreańscy eksperci wskazują, że była to reakcja na wypowiedzi Prezydenta Donalda Trumpa w mediach społecznościowych.

25 marca: Przewodniczący KRLD uczestniczył w spotkaniu oficerów wojskowych. Koreańska Centralna Agencja Prasowa (KCNA) poinformowała o

udziale Przewodniczącego Kim Jong-una w konferencji oficerów niskiej rangi Koreańskiej Armii Ludowej. Była to pierwsza publiczna działalność Kim Jong-una od ogólnokrajowych wyborów do XIV Najwyższego Zgromadzenia Ludowego 10 marca tego roku. Rzecznik południowokoreańskiego Ministerstwa ds. Zjednoczenia oświadczył, że Seul bacznie przygląda się aktywności politycznej przywódcy KRLD. Ministerstwo oceniło, że wydarzenie w Korei Północnej miało na celu wzmocnienie jedności reżimu lub zwiększenie lojalności wojska.

28 marca: Korea Północna promowała turystykę w granicznym mieście Kaesong. Północnokoreańska prasa promowała programy turystyczne, które obejmują wizyty w historycznych miejscach z okresu królestwa Goryeo, które znajdują się w granicznym mieście Kaesong. Agencja turystyczna oferująca wyjazdy zlokalizowana jest w Pjongjangu i podlega Narodowemu Urzędowi Turystyki. Wycieczki te początkowo były kierowane do mieszkańców Korei Południowej, zostały jednak zawieszono w 2008 roku. Wznowienie promocji wycieczek może wskazywać, że KRLD liczy na ponowne uruchomienie międzykoreańskich programów turystycznych w pobliżu granicy. Pomimo zawieszenia międzykoreańskich programów turystycznych południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia odnotowało wzrost zatwierdzonych przez państwo przekroczeń granicy z Koreą Północną. W ubiegłym roku prawie 7 tysięcy mieszkańców Korei Południowej odwiedziło KRLD, gdy zaledwie rok wcześniej liczba przekroczeń granicy wyniosła zaledwie 115 osób. Według Ministerstwa atmosfera pojednania między obiema Koreami sprzyja wymianie i coraz więcej osób wykazuje zainteresowanie odwiedzeniem Korei Północnej.

28 marca: Seul wyraził nadzieję, że napad na północnokoreańską ambasadę w Madrycie nie wpłynie na rozmowy denuklearyzacyjne. Grupa Free Joseon, która 22 lutego włamała się do ambasady Korei Północnej w Madrycie i wykradła dokumenty, oświadczyła, że podzieliła się zdobytymi informacjami z amerykańskim Federalnym Biurem Śledczym (FBI). Wśród osób, które dokonały włamania mieli znajdować się obywatele Meksyku, Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej. Grupa ma składać się z uchodźców z Korei Północnej, którzy walczą o obalenie rządów rodziny Kimów. Południowokoreańscy eksperci twierdzą, że wydarzenie nie powinno wpłynąć na rozmowy denuklearyzacyjne między Waszyngtonem i Pjongjangiem. Nie można jednak wykluczyć, że Pjongjang w obliczu niepowodzenia w rozmowach z Waszyngtonem odniesie się do tej sytuacji.

29 marca: południowokoreańska Narodowa Agencja Wywiadowcza doniosła o pracach renowacyjnych wyrzutni rakiet dalekiego zasięgu w Korei Północnej. Prace renowacyjne wyrzutni rakiet w Korei Północnej były tematem posiedzenia parlamentarnej komisji wywiadowczej, w której uczestniczył przewodniczący Narodowej Agencji Wywiadowczej (NIS) Suh Hoon. Według

raportu NIS prace renowacyjne rozpoczęły się przed szczytem w Hanoi. Ponadto KRLD miała wznowić proces wzbogacania uranu w kompleksie jądrowym w Yongbyon. Według agencji Korea Północna jest także odpowiedzialna za szereg ataków hackerskich na krypto walutach.

29 marca: czołowi dyplomaci Korei Południowej i Stanów Zjednoczonych spotkali się po raz pierwszy od szczytu w Hanoi. Minister Spraw Zagranicznych Kang Kyung-wha oraz Sekretarz Stanu Mike Pompeo spotkali się w Waszyngtonie, aby omówić możliwości wznowienia negocjacji z Pjongjangiem. Obie strony omówiły także przygotowania do zapowiedzianego dzień wcześniej szczytu Donalda Trumpa i Moon Jae-ina, który ma odbyć się 11 kwietnia w Waszyngtonie.

KOMENTARZ

W tym miesiącu Korea Północna zademonstrowała niezadowolenie z wyników szczytu w Hanoi. Pomimo tego, że początkowo państwowe media północnokoreańskie powstrzymywały się od ostrej krytyki Stanów Zjednoczonych za fiasko szczytu w Hanoi, to w KRLD zapanowała atmosfera zwątpienia czy należy dalej kontynuować proces denuklearyzacji. Korea Północna wezwała do utrzymania „atmosfery pokoju” na Półwyspie Koreańskim, zapewniając, że dąży do zakończenia wrogich stosunków z Koreą Południową. Jednocześnie sprzeciwiono się wystąpieniu Prezydenta Donalda Trumpa, który zarzucił KRLD żądanie całkowitego zniesienia sankcji za zamknięcie jednego z głównych ośrodków jądrowych. Na konferencji prasowej w Hanoi Minister Spraw Zagranicznych KRLD Ri Yong-ho zapewnił, że stanowisko Przewodniczącego Kim Jong-una było inne, a Pjongjang zaproponował zamknięcie ośrodka w Yongbyon za częściowe, a nie całkowite zniesienie sankcji. W kolejnych tygodniach po zakończeniu szczytu w Hanoi północnokoreańskie media kontynuowały tę retorykę: najlepszym rozwiązaniem będzie stopniowa denuklearyzacja, której będzie towarzyszyć stopniowe znoszenie sankcji. Podkreślanie zamiaru rezygnacji z broni jądrowej miało być sygnałem dla świata, że Pjongjang jest gotowy do kontynuowania procesu negocjacyjnego z USA pomimo fiaska szczytu w Hanoi i pojawiających się spekulacji, że przygotowywane są kolejne testy rakietowe.

Na propagandowym portalu Uriminzokkiri można było przeczytać, że stanowisko KRLD w kierunku całkowitej denuklearyzacji pozostało niezmiennie. Według portalu najlepszym dowodem na to, że Pjongjang jest zdeterminowany dotrzymać danego słowa ma być znacząca poprawa relacji międzykoreańskich.

Jednak wraz z rosnącym niezadowoleniem władz KRLD to Korea Południowa stała się celem ataku. Pod koniec miesiąca pojawiły się spekulacje, że Przewodniczący Kim Jong-un rozważa wycofanie się z negocjacji. Następnie podjęto niespodziewaną decyzję o wycofaniu personelu z biura łącznikowego w Kaesong. W tym czasie w północnokoreańskich mediach wzmożła się krytyka wobec Seulu, który uzależnił realizację międzykoreańskich projektów gospodarczych od międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang. Korei Południowej zarzucono bycie pod wpływem obcej ingerencji, która zagraża budowaniu pokoju na Półwyspie Koreańskim. Co warto zauważyć, KRLD powstrzymała się od bezpośredniej krytyki Stanów Zjednoczonych. Decyzja o wycofaniu personelu z biura łącznikowego w Kaesong może być połączoną z groźbą wprowadzenia dodatkowych sankcji przez Waszyngton. Następnego dnia za pomocą mediów społecznościowych prezydent Donald Trump ogłosił, że Biały Dom nie zamierza wprowadzać dodatkowych sankcji. Po tej deklaracji Pjongjang zezwolił na powrót urzędników do biura. Choć Pjongjang nie podał oficjalnie powodów wycofania personelu, w mediach obecna była w tym czasie krytyka polityki Seulu, a nie wypowiedzi Donalda Trumpa. Niezadowolenie Pjongjangu z przebiegu negocjacji z Waszyngtonem odbiło się także na wdrażaniu międzykoreańskie porozumienia wojskowego z września ubiegłego roku. Inicjatywa Seulu do spotkania się i omówienia kolejnych kroków realizacji projektów, które zostały wyznaczone na nadchodzące miesiące została zignorowana przez Pjongjang. W obliczu braku odpowiedzi Ministerstwo Obrony oświadczyło, że Seul sam rozpocznie prace wydobycia szczątków ofiar wojny koreańskiej po swojej stronie granicy.

W tym miesiącu wyraźnie można było zaobserwować rosnące zniecierpliwienie Pjongjangu brakiem postępów w negocjacjach. Jednak zamiast bezpośredniej krytyki Stanów Zjednoczonych, która mogłaby zniechęcić Donalda Trumpa, KRLD w zastępstwie zaatakowało Seul, oskarżając Koreę Południową o brak postępów nad implementacją wspólnych projektów gospodarczych. Pokazuje to, że choć Pjongjang nawołuje do budowania pokoju bez „obcej ingerencji”, pojednawczy rozwój relacji międzykoreańskich jest ściśle uzależniony od dialogu między Waszyngtonem i Pjongjangiem w kwestii zniesienia sankcji.

Zajęcie stanowiska po szczycie Hanoi było także istotnym zagadnieniem w samej Korei Południowej. W Zgromadzeniu Narodowym odbyły się sesje poświęcone polityce wobec Korei Północnej. Ponadto Prezydent Moon Jae-in mianował nowego ministra ds. zjednoczenia, który przed objęciem stanowiska zaprezentował pomysły na kontynuowanie normalizacji relacji z KRLD.

Cała scena polityczna zgodziła się, że należy kontynuować wysiłki na rzecz denuklearyzacji KRLD i procesów pokojowych na Półwyspie Koreańskim. Jednak różnice pojawiły się w podejściu do sojuszu z Waszyngtonem oraz realizacji wspólnych międzykoreańskich projektów. Podczas posiedzenia

komitetu ds. współpracy międzykoreańskiej w Zgromadzeniu Narodowym radząca Demokratyczna Partia Korei (DPK) zapewniła, że sojusz pomiędzy Seulem i Waszyngtonem pozostaje silny, a Prezydent Donald Trump osobiście poprosił Prezydenta Moon Jae-ina o pełnienie roli mediatora. Natomiast opozycyjna Partia Wolność Korei (LKP) zarzuciła rządowi, że różnice między Seulem a Waszyngtonem w polityce względem Pjongjangu przyczyniły się do fiaska szczytu w Hanoi. W odpowiedzi Minister Spraw Zagranicznych Kang Kyung-wha oświadczyła, że różnice w podejściu nie osłabiają sojuszu jeśli obie strony są skłonne współpracować. To stanowisko jest widoczne w relacjach z Waszyngtonem w ostatnich miesiącach. W drugiej połowie ubiegłego roku Seul nawoływał do złagodzenia części sankcji i skupił się na próbie realizacji międzykoreańskich projektów, co było sprzeczne z „twardym” podejściem Waszyngtonu: najpierw pełna i weryfikowalna denuklearyzacji, dopiero potem zniesienie sankcji. Jednak w miesiącach poprzedzających szczyt Korea Południowa zaczęła podkreślać współpracę ze Stanami Zjednoczonymi w kwestii rozwiązania problemów na Półwyspie Koreańskim. Również po zakończeniu szczytu w Hanoi można zaobserwować wzmożoną współpracę między sojusznikami w postaci spotkań na różnym szczeblu, w tym planowany na początku kwietnia szczyt Trump-Moon.

Jednak „współpraca” oznacza w dużej mierze pójście na kompromis ze strony Korei Południowej, co widoczne jest w zaproponowanych w tym miesiącu zmianach w polityce względem Korei Północnej. Realizacja międzykoreańskich projektów ma odbywać się w ramach międzynarodowych sankcji. Również wznowienie wspólnych projektów jak obszar przemysłowy w Kaesong oraz programy turystyczne zostało uzależnione od sankcji. Jednym z postanowień zeszłorocznego szczytu międzykoreańskiego były wideokonferencje rozłączonych rodzin, jednak Seul wstrzymał się z realizacją tego projektu do uzyskania zgody Rady Bezpieczeństwa ONZ na dostarczenie niezbędnego wyposażenia do Korei Północnej. Nominowany na stanowisko ministra ds. zjednoczenia Kim Yeon-chul oświadczył, że KRLD nie może liczyć na pomoc w rozwoju gospodarczym posiadając broń nuklearną. Według Kim Yeon-chula należy wykorzystać nową strategię Pjongjangu, która zakłada intensywny rozwój gospodarki jako element ułatwiający proces denuklearyzacyjny. Ponadto Korea Południowa zamierza dążyć do jak najszybszego wznowienia negocjacji między Pjongjaniem i Waszyngtonem. Zachętą dla Pjongjangu ma być „konsekwentne pogłębianie” stosunków międzykoreańskich, ale z zachowaniem międzynarodowych sankcji, co ma symbolizować wspólne stanowisko sojuszników. Ponadto rząd południowokoreański dostrzegł potrzebę wysłania specjalnego wysłannika do Pjongjangu, który miałby nie tylko koordynować dialog międzykoreański, ale także ułatwić negocjacje między KRLD i Stanami Zjednoczonymi. Seul uzależnia jednak decyzję o wysłaniu dyplomaty od

gotowości Pjongjangu do kontynuowania rozmów pokojowych i denuklearyzacyjnych.

Stanowisko Seulu względem znaczenia międzykoreańskich projektów dla rozwoju procesu denuklearyzacyjnego nie uległo zmianie. Korea Południowa nadal dąży do normalizacji relacji międzykoreańskich poprzez spotkania urzędników różnego stopnia, w tym kolejnego szczytu międzykoreańskiego, który tym razem odbyłby się w Seulu. Zmianie uległo natomiast podejście do sankcji, a Seul realizację nawet własnych projektów (obszar przemysłowy Kaesong, program wycieczek turystycznych) uzależnił od „bliskiej współpracy ze społecznością międzynarodową”, czyli sankcji Rady Bezpieczeństwa ONZ. Takie podejście może zadowolić Waszyngton, ale nie KRLD.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

